

Tandem	Ild	Luft	Vand	Jord	Natur	Husgeråd	Ædepalten	Lege	Patruljen	Ideer
1	Ildbomber Blåsebælg	Varmluftballon	Kano	Gibsmaske	Humlebestand	Saven	Pandekager -chapatis -tortillas		Førstehjælpskasse Patruljeliv Boghylde	Øjesplejning Ståltråds-ide
2	Byg din egen ovn	Kastemaskine	Redningsrebkast	Jordbord Plant et træ	Smådyr i ferskvand Fangstredskaber		Forloren bjørn Stegte grøntsager Pionerens tromme-stikker	Knoglekompas Naturleg	Spejder for en dag Patruljeliv Plan-83	Hejksak
3	Brødrisnings- spejlægs- maskine	Luftfotoapparat	Sølfangst	Plant et træ		Panderens Grydestativ	Madplan -stegte æbler -pandekager -øllebød -havregrød	Afveageringsleg med bolde Lufttorpedo Fodbold for snøvertsnet	OAK-CITY Patruljeliv Teltet	Sientring Ildpuster Fakkel Flaghejsning Brændeslæberens julegave Træ legetøj
4	Ildpuster	Signalflag	Skivælpeter		Såning af bøg Foderskærm Mejse- klokker Naldesnor	Slibning af kniv og økse	Gløgg Sneis Juleæbler		Plan-83	Førstehjælpsmaskering Julekalender Sølvstrikk Juleskåle Klokker

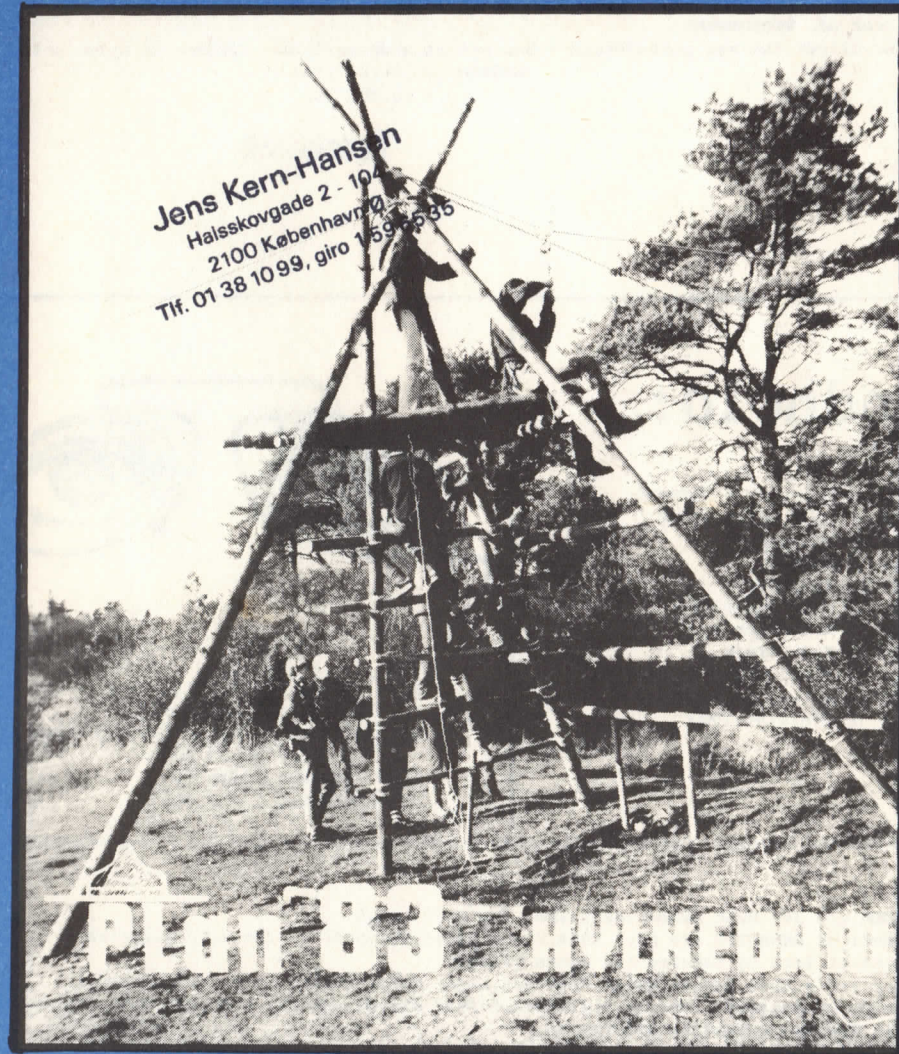
Dette er en fortegnelse over indholdet i TANDEM 1983.
I skemaet er artiklerne opdelt efter de samme overskrifter, som de har været sat op under i de forskellige Tandem numre.

Jens K-H

tandem

PATRULJELEDERBLAD FOR
DET DANSKE SPEJDERKORPS

nr. 4 1983

Kære patruljeleder!

Når du nu om få dage står med dit bidrag til det næste nummer af Tandem, vil du selvfølgelig straks opdage at vi har fået en ny postadresse.

Jes - vores goe gamle redaktør - har ladet sig overtale til et STORT job i korpset. Vi er meget kede af at han forlader os, men vi håber at han - lige så ofte som du - sender små hurtige indlæg til bladet. (ha-ha).

Samtidig vil vi gerne byde Ejner velkommen - han er vores nye redaktør og ser vældig rar ud. VELKOMMEN!

Ejnar bliver den nye postadresse - han har en grøn postkasse og bor på anden sal!

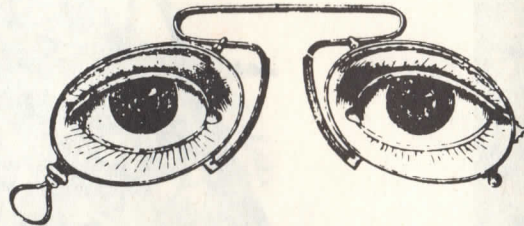
Bedste spejderhilsner

- og god jul

Redaktionen

Indhold:

side 3	Netop nu i naturen
side 4	Luft -signalflag
side 6	Juletips
side 8	PLAN 83
side 10	Husgeråd
side 11	Vand -skislæde
side 12	Nældesnor
side 13	Foderskærm
side 14	Førstehjælp-Sminkning
side 15	Sølvstriik i kobber
side 16	Oversigt 1983

1984

nr.1 udkommer i uge 12.Sidste frist for stof er 13.februar.

nr.2 udkommer i uge 19.Sidste frist for stof er 27.marts.

nr.3 Udkommer i uge 38.

nr.4 udkommer i uge 48.

TANDEM c/o Jes Munk Jensen, Bellisvej 10, 8870 Langå
BEMÆRK! NY REDAKTØR fra nr.1 1984. Ejnar Engel, Løvegade 51-2th, 4200 Slagelse
Idé, tekst, foto og tegning til dette Tandem:
Peter Friis, Lone Jensen, Peter Andersen, Karen Møller (Midi), Bent Poulsen (Boynt),
Henning Outzen (Mini), Henrik Willadsen, Gunnar Nilsson, Galten trop, Jes Munk Jensen (ansv.)
Tryk: Specialtrykkeriet A/S, Viborg.
ISSN 0108-7975

© Det Danske Spejderkorps, Lundsgade 6, 2100 København Ø.

Eftertryk kun tilladt med kildeangivelse.

Netop Nu

i naturen

Nu er det tid - vi laver en Bøgeskov.

Lagde du mærke til at det var oldenår i år. - Det er det hvert fjerde år.

Hele skovbunden i bøgeskovene nærmest flyder med bog.

En stor del af disse vil spire til foråret.

Man tager:

- Et antal tomatkasser fra brugsen (se iøvrigt tandem nr 3 -83).
- Fylder den 2/3 med løs jord.
- Lægger bog, som er samlet i bøgeskovens bund, ud over den løse jord. Tæl frøene inden i sår, så kan I se hvormange af dem der spirer.
- Der dækkes med 1 cm jord.
- Det hele dækkes med et 10 cm tykt lag græs for at beskytte mod for hård frost.
- Stil kasserne et sted hvor I kan se til dem en gang imellem i løbet af vinteren. Kontroller engang imellem at bogene ikke blir bortført af mus - i så fald må I beskytte kasserne med tætmasket ståltrådsnet.
- I maj -84 vil størstedelen af bogene spire og efteråret -84 kan planterne plantes ud til en skov (50 cm mellem planterne.)
- På din 30 års fødselsdag - kære læser - vil du kunne gå under træerne, som vil være 4 - 7 m høje - fantastisk at tænke sig - ikke!?

Husk:

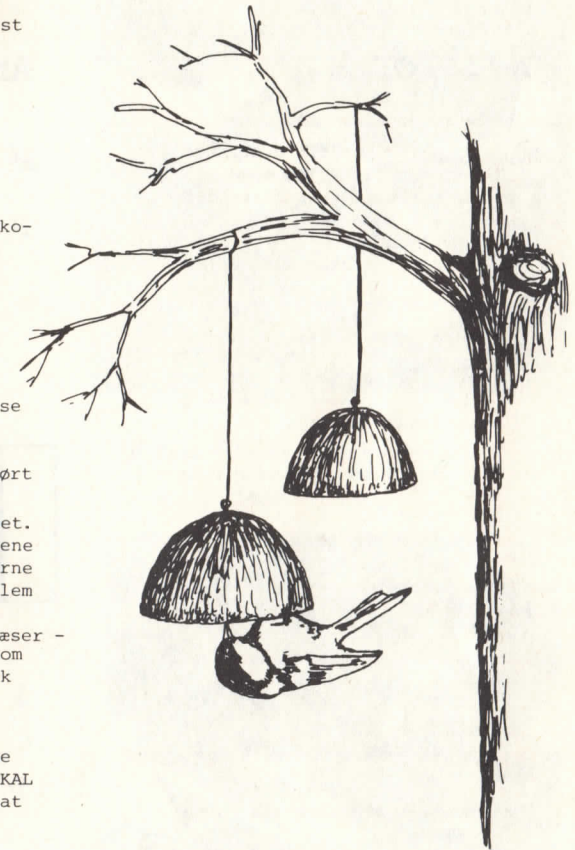
Det fremmer IKKE spiringen at tage spirekasserne indendørs. Frøene SKAL have en kuldeperiode - Man siger at de stratificeres.

2 trekantede nødder

BØGENS FRUGT

Mejseklokker

I vinterperioden er mejserne glade for at få noget fedtstof.

Lav nogle mejsekolber og hæng dem ud i træerne omkring jeres hytte.

I skal bruge noget oksetalg som I smelter i en gammel gryde. Derefter hældes der solsikkekerner i, og blandingen hældes op i halve kokosnøddeskaller.

Der sættes en øsken i skallen, og mejseklokken er klar til ophængning.

Luft

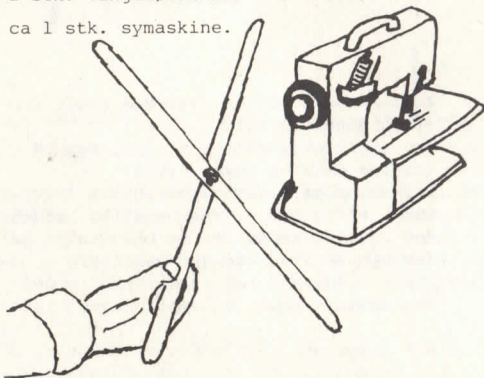
Patruljens "gør det selv" signalflag

Hvorfor

- a) God aktivitet til den lange vinter periode, da opgaven kan fordeles over flere møder.
- b) Patruljen sparer penge ved at fremstille deres egne materialer.
- c) Det kunne tænkes, at man kunne højne patruljens moral omkring omgang med materialer (d.v.s. i passer bedre på jeres fælles sager).

Materialer

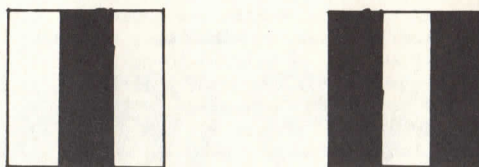
- 2 stykker stof (1 rødt og 1 hvidt) ca 60 cm x 60 cm.
- 4 stk. lister (længde ca 65 cm, bredde ca 2 cm, tykkelse ca 5 mm).
- 2 stk. vingemøtrikker + 2 bolte.
- ca 1 stk. symaskine.

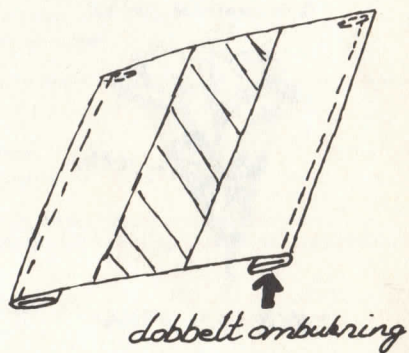
4

Arbejdsgang

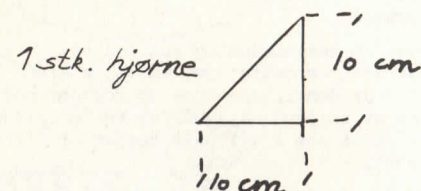
- 1) Klip 6 stykker stof (3 røde og 3 hvide) 18 cm x 49 cm.
- 2) Læg de 6 stykker sammen, således det ene flag bliver hvidt, rødt, hvidt og det andet flag rødt, hvidt, rødt.

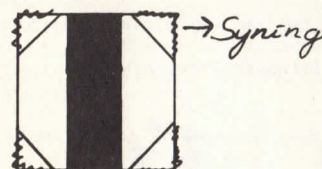
- 3) Sy derefter stof stykkerne sammen (du har ca 1 cm at sy på, på hvert stof stykke).
- 4) Buk kanterne ind 1 cm, 2 gange (dobbel ombukning), og sy derefter rundt langs kanterne.

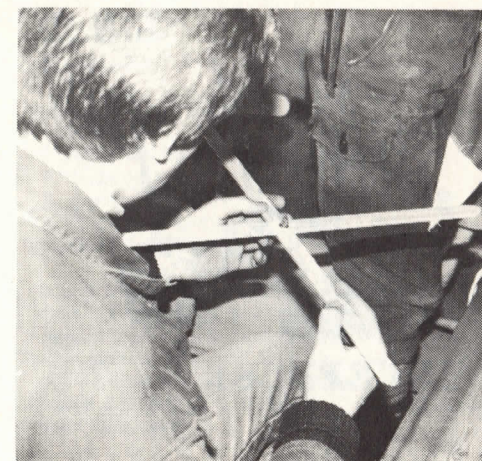
- 5) Af de stof stykker der blev i overskud ved udklipningen, fabrikkeres 4 hjørner til hvert flag (se tegningen).

- 6) Hjørnerne sys på flaget på forsiden, som vist på tegningen.

- 7) Hjørnerne bukkes rundt, så de kommer til at sidde på bagsiden.
- 8) Fremstil nu afstivningen til flagene. Tag 2 lister og slib dem til i enderne, således de passer præcis i længden, samt således de ikke ødelægger stoffet.
- 9) Spænd de 2 lister sammen på midten, med 1 bolt + vingemøtrik.

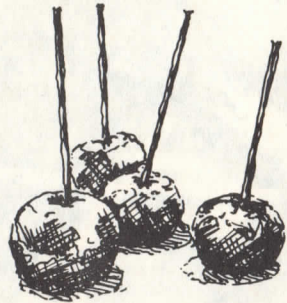
- 10) Pres derefter afstivningen ind i de 4 hjørner, som du har syet på flaget.

- 11) Flaget (flagene) er nu klar til brug.

5

Juletips

JULEÆBLER

Til 10 pers.

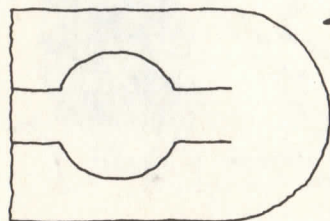
10 små røde æbler
10 tynde træpinde (afbarkede)
1 lille ps. kokosmel

Vask æblerne og puds dem godt; fjern blomst og stilk, og stik en træpind i hvert æble.
Kog en lage på følgende måde:

3 dl sukker
1½ dl vand
½ tsk. eddike

Lagen skal koges i en lille gryde til den bliver tyk-flydende og meget varm. Pas på at den ikke koger over - det sviner meget!

Prøv at dyp en tændstik i lagen og lige derefter i vand. Hvis sukkerlagen stivner på tændstikken, så er lagen klar. Dyp æblerne i lagen så de dækkes helt, og stil de færdige æbler over på nogle tallerkner der er drysset med kokosmel. Spis de lune æbler når sukkeret er helt stift.

6

SKA' VI
FLETTE
VORE
JULEHJERTER
SAMMEN...

JULESKALE

I skal bruge:

nogle serpentinere
lim
lak
pensel

Tag en serpentine og rul den så stramt som muligt. Sæt en lille klat lim på den sidste ende og fortsæt med en ny serpentine, indtil I har en plade så stor som I vil have toppen af jeres skål.

Ved at tage fat i den yderste krans og forskyde den opad, former I en skål.

Pas på ikke at forskyde så meget at den skiller ad.

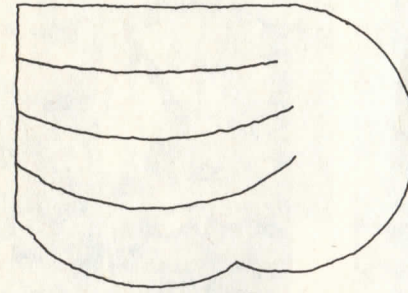
Når skålen har den form I ønsker lakerer I den og lader den stå til den er tør.

KLOKKER

Lav nogle små rød/hvide plader og form dem til juleklokker, laker dem.
Hæng evt. flere op under hinanden.

Juletips

SNEIS

Prøv at lave is uden at bruge fryser.

I skal bruge:
2 appelsiner
½ citron
2 dl sukker
3 dl kogende vand
Til 2-3 personer

Desuden:
Frostsne
salt
En spand og en blikdåse med låg pr. portion.

Bland sukker og kogende vand, rør til sukkeret er helt opløst.

Vask appelsinerne godt, skræl den ene tyndt, kom skrællen i sukkervandet, lad det blive koldt.

Pres appelsiner og citron, kom saften i det kolde sukkervand (skal helst sies). Fisk appelsinskrællen op. Hæld blandingen i dåsen, sæt låg på.

Nu skal I til at fryse isen. Kom skiftevis 3 håndfulde sne og 1 dl salt i spanden, når der er ca. 3 lag sne sættes dåsen med appelsinsaft ned i spanden. Kom sne og salt rundt om dåsen, sæt den op til kanten.

Nu skal I dreje dåsen rundt i ca. 10 minutter, så tages låget af, det frosne is skræbes af dåsens sider og blandes med resten. Sæt låg på drej igen - rør o.s.v. indtil det hele er frosset. Lad isen stå i sneen indtil I skal spise. Husk det er lettere at fryse flere små portioner, end en stor.

GLØGG

Til 6 pers.

blandet frugtsaft
vand
2 stk. hel kanel
20 hele nelliker
½ citron i skiver
1 håndfuld mandler
1 håndfuld rosiner

Bland ca. 2 liter færdig saft. Den skal være stærk. Varm saften op i en gryde sammen med kanel, nelliker og citron. Når saften er godt varm, kommes rosiner og hakkede mandler i. Lad være med at komme for mange rosiner i - det bliver nemt for sødt.

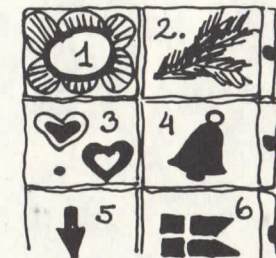
Til gløggen kan I fx spise ÆBLESKIVER. Pak en lille kode eller juleleg ind i staniol og bag den med i æbleskiven - det sætter lidt fut i julehyggen!

INDEN 1. DECEMBER

Har I tænkt på at I kan lave en julekalender til Jeres tropsleder. I kan endnu nå at være med, hvis I skynder Jer.

Lav 24 tændstikæsker eller små pakker. Tændstikæskerne kan I lime sammen til en hel reel, de pyntes med forskellig julekilp og der skrives nummer på alle æsker.

Æskerne kan f.eks indeholde: dagens kode, en pebernød, et lille julehjerter, dagens gåde, en lakrids, en pipe-rensenisse o.s.v. der er masser af muligheder.

7

Plan 83

HYLKEDAM

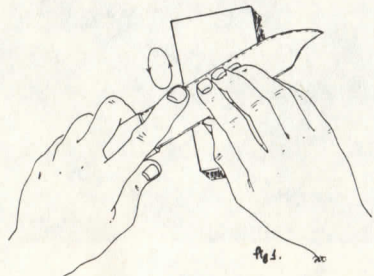

Plan 83

Husgeråd

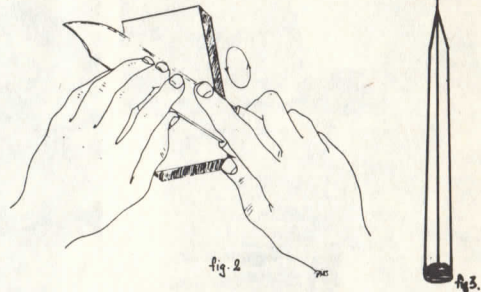
Slibning af kniv

Når du skal slibe din kniv, start da med at holde kniven i et godt fast greb som vist på fig. 1. - Støt med tommelfingeren mod ryggen af kniven, så kan du bedre holde en ensartet slibevinkel.

Slibevinklen skal være 15-20 grader - se figur 3. Slib med små cirkelvælgelser mod stenen, og sørg hele tiden for ikke at vrikke med kniven.

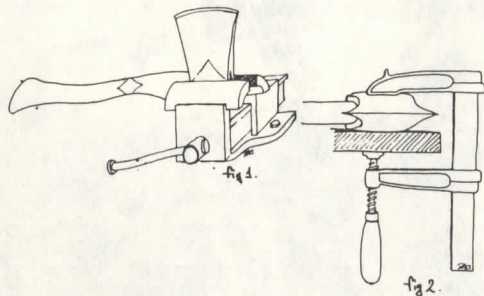
Når du har slebet et stykke tid, vender du kniven som vist på figur 2, og gentager slibningen fra før.

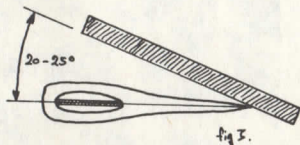
Start med en grov slibesten, og brug efterhånden finere og finere sten. Jo finere sten du anvender, jo tære skal du vende kniven. Du kan eventuelt slutte med at bruge en poleresten - så kan du få din kniv lige så skarp som et barberblad.

Slibning af økse

Inden du sliber din økse, er det en god ide at spænde den op i en skruestik. Du kan også spænde øksen fast med en skruetvinge mod en bordplade.

Slibevinklen for øksen er 20-25 grader. Se figur 3.

Øksen slibes nu ved at man roterer med stenen mod øksens æg - se figur 4.

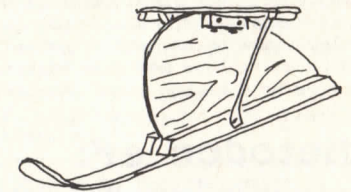
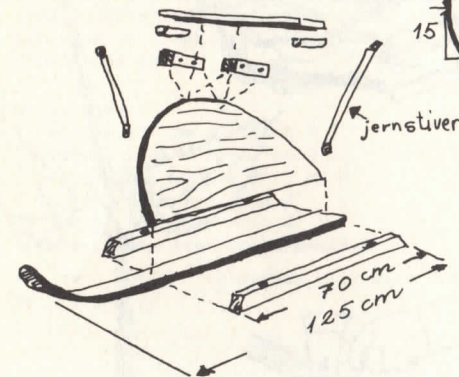
Sørg hele tiden for at holde slibestenen i en fast vinkel mod øksen så skæret ikke bliver rundt. Start med en grov sten og brug finere sten til sidst. Er det en ny økse bør du få den maskinslebet inden du går i gang med håndslibningen. En økse er fra fabrikken kun grovslebet. Øksen bør være lige så skarp som kniven.

Vand

"Skivæltepeter"

Bygges af en kasseret ski, fyrretræ og tyk krydsfinér.

Følg arbejdstegningen og saml med bolte og skruer.

Den færdige "væltepeter"

Der skal en del øvelse til at komme så flot afsted.

Ild

SÅDAN PUSTER MAN TIL ILDEN!!!

På Galten gruppens Pla-tur fik vor udsendte medarbejder forevist denne snedige maskine lavet af en patruljeleder. Vi bringer den videre.

MATERIALER:

Spændeskiver (3 stk.), Gamle vandrør, en gammel filtsprøjte eller en luftpumpe.

Nældesnor

Netop nu, hvor sneen måske så småt har dækket landskabet, står den flerårige brændenælde (urtica dioeca) tilbage med sine halvanden meter høje næsten visne stængler.

Metoden er:

Brændenælder høstes (husk handsker) Herefter lægges de til "rødning" i en plast-affaldssæk: Der hældes vand ved og posen snøres til for oven. Sækken lægges et sted hvor det ikke gør noget at lidt vand siver ud ad sækken - temperatur lo - 20 grader. Sækken med nælder vendes hver dag så de holdes våde hele tiden - i 3 - 4 dage.

Det kan ikke undgås at det lugter lidt, men både ledere, forældre eller hvem det kan være må forstå at det er nødvendigt for jeres aktivitet.

Nælderne tages nu ud ad posen - og lad lige være med at være sippede - de er nu så møre at rådne blade og det yderste grønne kan spules af.

Nædestænglerne tørres nu i en times tid og herefter bankes de med bagsiden af en økse, så det ikke-fiberholdige plantevæv løsnes.

Det er ret meget som falder fra - taveindholdet i brændenælde er ikke utrolig højt.

Herefter skal der "skættes" - dvs at man skraber plantestænglerne hen over en stoleryg, så alt det løse falder af.

Til sidst børstes taverne med en almindelig stål-hårbørste.

Måske kan det være nødvendigt at kratte noget væk, som stadig sidder fast imellem taverne.

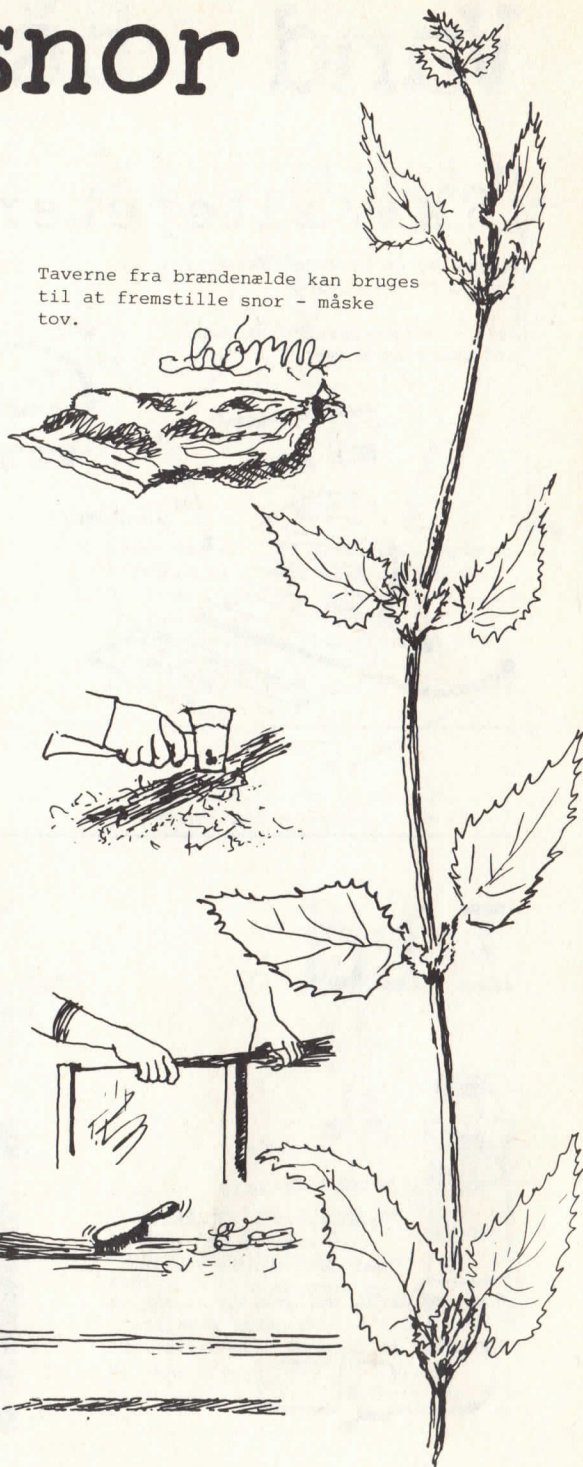
De bløde tavebundter kan nu snos sammen til "garn".

Når I snor taverne sammen, skal der være 60 - 70% overlappning:

Garnet ligner høstbindegarn, men er grønt og smukt - og så har I selv lavet det.

Det kan igen snoes sammen til 2-3 slået snor

Taverne fra brændenælde kan bruges til at fremstille snor - måske tov.

Foderskærm

Hvis din patrulje har lyst til at få nogle sjove oplevelser, noget pænt at se på og hjælpe fuglene gennem den strenge tid hvor det er knapt med føde, skulle I prøve at bygge en foderskærm til fasaner og agerhøns.

Foderskærmen bør stå på et roligt og ugenert sted i ly af et par træer - f.eks. i hjørnet af jeres spejdergrund. Måske kan patruljen også få anvist et sted i skoven til at lave en foderskærm, men husk at snakke med skovfogeden i den pågældende skov.

Materialer:

- 6 stolper 130 cm 10-12 cm Ø
- 2 stolper 170 cm 10-12 cm Ø
- 3 overliggere 250 cm 8-10 cm Ø
- 6 tagspær 100 cm 6-8 cm Ø
- 15 lægter 250 cm 4-6 cm Ø
- 6 tommer søm, snor og halmstrå.

4-6 cm Ø betyder at raften skal være 4-6 cm i diameter.

Stolperne placeres som vist på tegningen, de skal graves 60-70 cm i jorden, og I skal sørge for at stampe godt til omkring dem.

Dernæst placeres overliggerne (3 stk) på langs af foderskærmen, hvor de sømnes oven på stolperne.

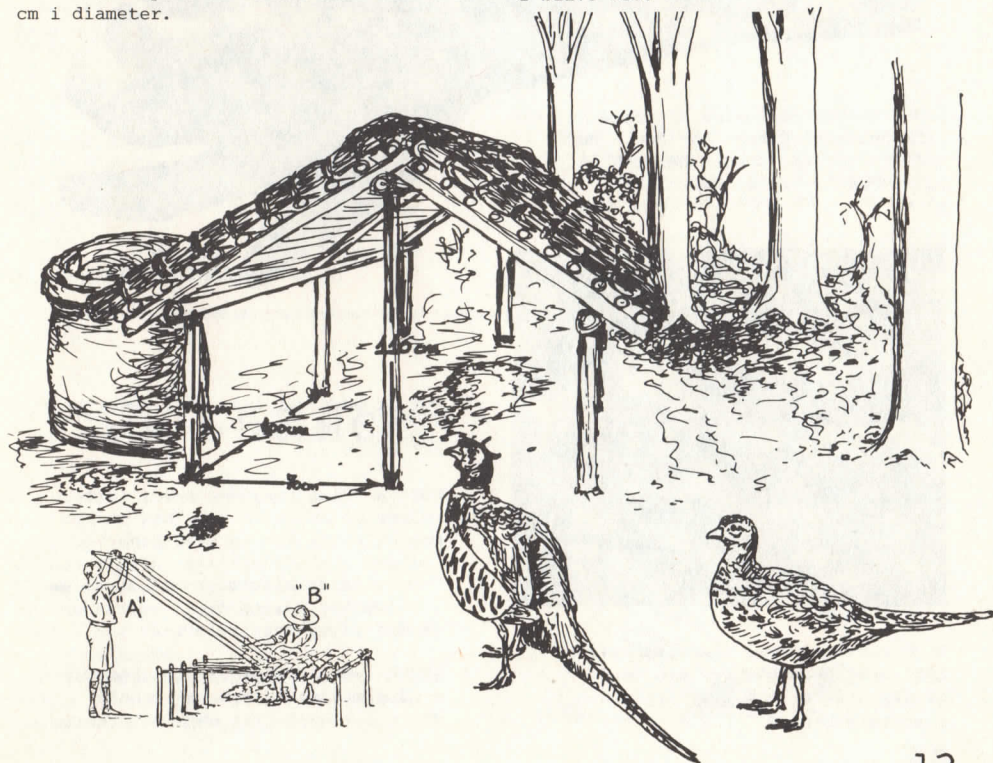
De seks tagspær placeres på overliggerne ovenfor stolperne, hvor de sømnes på. Spærerne skal nå op og krydse hinanden i toppen.

Nu er I klar til at sætte lægterne på - læg først en i toppen, og fordel dernæst 7 på hver side af taget.

Væv nu to store mætter af halmstrå. De skal være ca 1 m brede og 2,5 m lange. Bind mætterne til lægterne og tæt taget med løs halm i toppen.

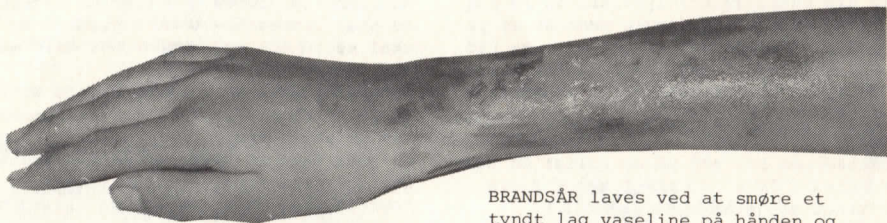
Foderet I skal anvende i foderskærmen kan være billigt korn fra en foderstofforretning, gammelt tørt fransbrød m.m.

Husk at hvis I er begyndt at fodre, skal I blive ved.

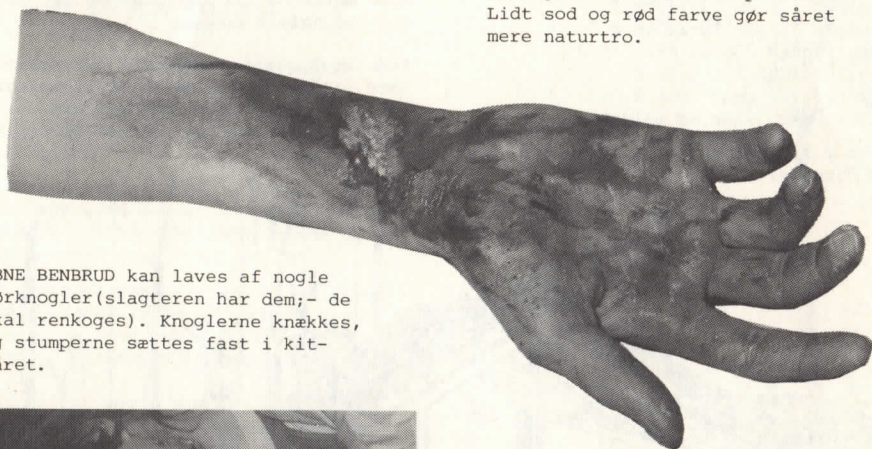
Førstehjælp

Sminkning

SÅR laves af kit, som lægges på huden, og der ridses en revne i. Husk at sørge for, at sårranden får et tilpas ujævnt forløb.

BRANDSÅR laves ved at smøre et tyndt lag vaseline på hånden og hælde lidt collodium, som fås på apoteket, ud over. Det stivner da hurtigt til en tynd hinde, som har en forbavsende lighed med brandvabler, især hvis man i det ene hjørne letter lidt på hinden. Lidt sod og rød farve gør såret mere naturtro.

ÅBNE BENBRUD kan laves af nogle rørknogler (slagteren har dem; - de skal renkoges). Knoglerne knækkes, og stumperne sættes fast i kit-såret.

BLOD laves med rød plakatarve+ lidt blåt, som blandes med vand og glycerin til en farve og konsistens som blod.

For at gøre det hele mere naturtro bør du have noget farvelade til din hjælp.

HUSK at dine spejdere meget lettere hopper på en lille uskyldig ulykke end et stort kompliceret benbrud.

For at få en situation til at se mere livagtig ud, må du af og til lade det gå ud over tøjet.

ALTSÅ- gamle bukser, gamle skjorter slidte sko og strømper; - behold dem til en god førstehjælpsopgave!

Sølvstriik

i kobber

Vikingerne satte stor pris på smykker. Det gør mange spejdere osse. Her er noget for dem: En metode til at "strikke" med kobbertråd eller måske endda med sølv. Metoden er genopdaget efter fund fra vikingetiden.

Metoden er meget enkel:

Tråden lægges om en firkantet pind, et ikke-galvaniseret søm, som du saver hovedet af, samt faser graterne på.

Først former man fire løkker (se tegning).

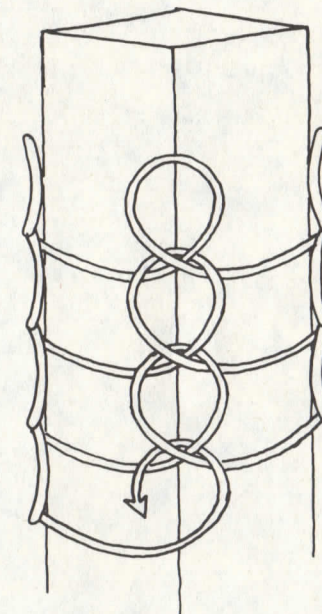
Under den første vinding lægges en ny - også med fire løkker, som sys op om de forhåndenværende. Og sådan fortsættes.

Der er tale om en slags "omvendt" strikning, hvor arbejdet øges nedad i stedet for opad.

Arbejdet skrider hurtigt. Det eneste minus er at der ikke kan arbejdes med uanede trådlængder, uden at alt går i kludder og iøvrigt går langsomt. Det er imidlertid ikke noget problem at lodde trådene sammen undervejs.

Efterhånden som arbejdet skrider frem må det færdige stykke skubbes opad - fri af pinden - det er derfor den skal være glat og uden skarpe kanter.

Til at begynde med kan det anbefales at bruge korte lænder tråd.

Som begynder kan det iøvrigt anbefales at bruge tynd tråd (0,4 mm). Senere - nej - straks derefter, når du er blevet skrap i strikkefaget kan du bruge tykkere tråd - det ser også ud af mere.

litteratur: Bånd og redskab, udg. på forlaget "Skalk".

Grib chancen

På den grønlandske landslejr i sommer kunne I have set spejderne more sig med denne leg. Spring på brættet, - koppen med vand ryger i vejret, - forsøg at gribe koppen.

Efter nogen øvelse kan I prøve at skifte koppen ud med litermål, gulvspande, mælkejunger og olietønder.

